

Handläggare
Maria Borup
Telefon +46 08-508 27 353Till
Stadsbyggnadsnämnden

Startpromemoria för planläggning av ceremonibyggnad Strandkyrkogården 1 i stadsdelen Skrubba

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas.

Anette Scheibe Lorentzi

Stadsbyggnadsdirektör

Monika Joelsson

Avdelningschef

Karin Stenqvist

Enhetschef

SAMMANFATTNING

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en ceremonibyggnad inom Strandkyrkogårdens begravningsplats i Skrubba, Skarpnäck. Kyrkogårdsförvaltningen ser ett behov av en ickekonfessionell och flexibel byggnad som kan fungera för olika begravningsstraditioner och ett varierat antal begravningsgäster. Då gällande detaljplan inte medger uppförande av en ceremonibyggnad krävs en ändring av detaljplanen. Stockholms stad äger marken som förvaltas av Kyrkogårdsförvaltningen.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det är lämpligt att ändra detaljplanen för att möjliggöra en ceremonibyggnad som bidrar till att utveckla Strandkyrkogården i Skrubba.

Byggnaden ska vara omsorgsfullt utförd med väl genomarbetade detaljer grundad i en gedigen platsanalys.

Gestaltning av landskap och byggnad, dagvatten, angöring, parkering och tillgänglighet behöver studeras i planprocessen.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att planarbete påbörjas.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se*Bilagor: Inga bilagor*

UTLÅTANDE

Syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en ceremonibyggnad inom Strandkyrkogårdens begravningsplats. Gällande detaljplan för Strandkyrkogården medger inte uppförande av en ceremonibyggnad då begravningsplatsen ursprungligen var avsedd som ett annex till Skogskyrkogården.

För att öka Strandkyrkogårdens attraktivitet och möta framtida behov föreslår Kyrkogårdsförvaltningen att uppföra en ceremonibyggnad.

Bakgrund

Strandkyrkogården invigdes 1996 med plats för ca 20 000 gravar. Här sker relativt sett få gravsättningar (100–120 stycken) per år. På Strandkyrkogården finns det fortfarande plats för kistgravar, vilket annars är en brist på flera av stadens begravningsplatser.

På begravningsplatsen finns särskilda gravkvarter för icke-kristna samfund, för muslimer, hinduer, sikher, buddister och mandéer. Hinduer, sikher och buddister har särskilda ceremoniplatser inom sina respektive gravkvarter. Särskilda kvarter finns också för naturgravar i skogsområde. Strandkyrkogården fungerar som ett annex till Skogskyrkogården. I dag finns ingen ceremonilokal på kyrkogården.

Plandata

Planområdet är beläget inom begravningsplatsen Strandkyrkogården i Skrubba, i sydöstra Stockholm intill Tyresö kommun. Området angränsar i väster till Drevviken och i öster till verksamhetsområdet kallat Skrubbaträngeln.

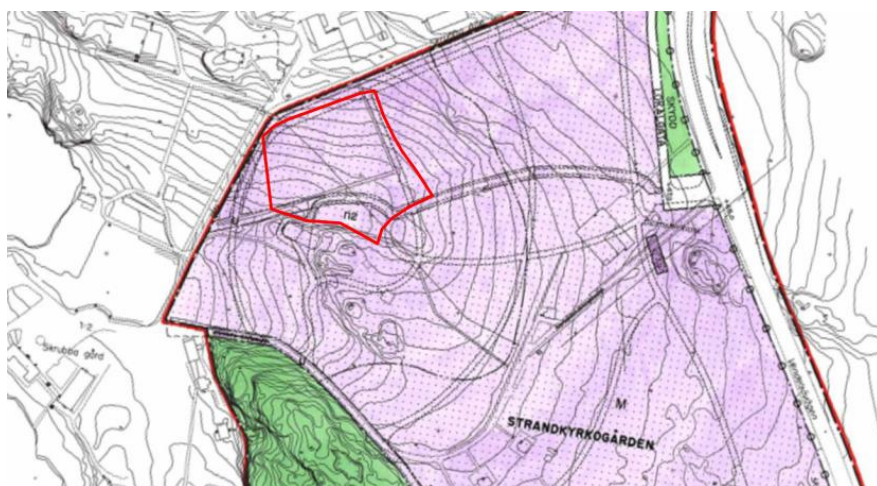
Fastigheten Strandkyrkogården 1 har en areal om ca 24 hektar varav föreslaget planområdet är cirka 11 100 kvm. Planområdet kan komma att justeras under planprocessen.

Karta som visar ungefärligt planområde (röd linje) samt område med pågående detaljplan för verksamheter i Skrubbaträngeln (gul cirkel).

Gällande detaljplan

Fastigheten omfattas av detaljplan Dp 8178A som fastställdes 5 april 1990. Fastigheten är planlagd för begravnings- och medger endast en mindre kioskbyggnad i anslutning till entrén samt byggnader för förråd och personalutrymmen. Gällande detaljplan för Strandkyrkogården medger inte uppförande av en ceremonibyggnad (kvarteretsmarken omfattas av prickmark) då begravningsplatsen ursprungligen var avsedd som ett annex till Skogskyrkogården.

Utdrag ur gällande detaljplan Dp 8178A där föreslaget planområde är markerat med röd linje.

Pågående detaljplan i området

Öster om Gudöbroleden finns ett pågående planarbete för Skrubba 1:1 dnr 2011-18915. Start PM beslutades i stadsbyggnadsnämnden 2012-03-29. Planläggningen omfattar verksamheter inom Skrubbaträngeln.

Markägförhållanden

Marken ägs av Stockholms stad.

Övergripande beslut och styrande dokument

Översiktsplan

Strandkyrkogården ingår i Skarpnäck stadsdelsområde. I översiktsplanen omnämns inte kyrkogården specifikt. Närliggande Skrubba verksamhetsområde planeras i ett första skede att utvecklas för lättare industri. På längre sikt, i takt med att staden och Tyresö kommun växer kan området omvandlas till blandstad.

En ceremonibyggnad i Strandkyrkogården kan bidra till att utveckla begravningsplatsen som en ”*viktig mötesplats*” i enlighet med översiktsplanens lokala utvecklingsmöjligheter.

Riksintressen

Det finns inga riksintressen inom planområdet. Cirka 200 meter norr om planområdet finns naturreservatet Flaten som omfattas av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Kommunala beslut i övrigt

Kyrkogårdsförvaltningen har beslutat om byggnation av ceremonilokal vid Strandkyrkogården, 2017-09-20.

Nuvarande förhållanden

Stadsbild

Strandkyrkogården invigdes 1996. Utformningen är anpassad till landskapet och utgår från de naturliga förutsättningar som finns på platsen. Entrén ligger vid Gudöbroleden och är smyckad med granitblock från Göinge. Den norra delen av Strandkyrkogården har öppna gräsytor och traditionella gravplanteringar medan den södra delen är skogsklädd och planteringsytor ligger inbäddade i orörd skogsmark. Intill kyrkogårdens minneslund finns en utsiktsplats med utsikt över sjön Drevviken.

Kulturmiljö

Strandkyrkogården omfattas inte av Kulturminneslagens bestämmelser. Det är endast begravningsplatser tillkomna före år 1940 som omfattas av lagstiftningen. Detta innebär att Länsstyrelsens tillstånd inte behöver inhämtas när förändringar inom begravningsplatsen ska genomföras.

Trafik och kollektivtrafik

Strandkyrkogården angörs via Gudöbroleden (väg 260). Inom begravningsplatsen finns en ringväg med förbindelsevägar, alla med slitlager av grus.

Längs Gudöbroleden vid entrén till Strandkyrkogården finns närmsta busshållplats. Tunnelbanestationen Skarpnäck ligger cirka 4,5 kilometer nordöst om planområdet.

Miljö

Det finns inga konstaterade markföroreningar i området.

Vattenfrågor

Planområdet ligger inom Drevvikens tillrinningsområde. För Drevviken är den ekologiska statusen idag otillfredsställande, utslagsgivande miljökonsekvenstyp är övergödning (VISS, 2019-07-09). Enligt miljökvalitetsnormen ska god ekologisk status uppnås till år 2027.

Söder om tilltänkt ceremonibyggnad finns en damm som idag fylls på med färskvatten samt tillförs dagvatten via ett stensatt dike. Dagvattenfrågan med särskild hänsyn till likvatten behöver utredas närmare under planarbetet.

Riskfrågor

Stockholms skyfallsmodell redovisar höga flöden där ceremonibyggnaden är tänkt att placeras. WRS (2019-10-18) har studerat översvämningsriskerna och hur dessa vid behov kan hanteras. Resultaten i Stockholms skyfallsanalys bedöms överskatta översvämningsrisken i området kring den planerade ceremonibyggnaden till följd av underskattning av infiltrationen i avrinningsområdet. Däremot kan inte riskerna för översvämnning avskrivas helt. Ett antal relativt enkla åtgärder föreslås för att öka säkerhetsmarginalerna. Med föreslagna åtgärder bedöms tillfredsställande säkerhetsmarginaler för att förhindra att vattennivåer över färdigt golv (+30,98 m; RH 2000) uppnås vid 100-årssituationen.

Teknisk försörjning

Området är sedan tidigare anslutet till befintlig teknisk försörjning.

Planförslaget

Den planerade ceremonibyggnaden föreslås byggas i grässlätten i västra delen av Strandkyrkogården i anslutning till befintlig parkdamm. Det är viktigt att ceremonilokalen utgör en naturlig målpunkt i landskapet, ges ett naturskönt läge och har god tillgänglighet. Byggnaden ska vara omsorgsfullt utförd med väl genomarbetade detaljer grundad i en gedigen platsanalys.

Ceremonibyggnaden ska ha en ickekonfessionell och flexibel utformning för att kunna inrymma olika begravningstraditioner och varierande antal begravningsgäster. Byggnaden ska utformas så att den fungerar både för större och mindre sällskap med möjlighet till ceremonier utomhus. Den nya ceremonilokalen föreslås också kunna fungera i andra sammanhang exempelvis för kulturaktiviteter, möten och seminarier.

Illustration av den tilltänkta ceremonibyggnaden i Strandkyrkogården, A-sidan arkitektkontor.

I det fortsatta arbetet med detaljplanen kommer frågan om angöring och parkeringsbehov för besökare att utredas vidare.

Planförslagets konsekvenser

En växande stad

Kulturmiljö i en växande stad

En omsorgsfullt utförd ceremonibyggnad med genomarbetade detaljer grundad i en gedigen analys kan tillföra Strandkyrkogården ytterligare kulturmiljövärden.

En sammanhängande stad

En socialt sammanhållen stad

Ceremonibyggnaden föreslås vara ickekonfessionell och flexibel i sin utformning vilket möjliggör att byggnaden kan fungera som en mötesplats för olika kulturer och religioner. En flexibel användning av byggnaden kan locka nya besökare till platsen.

Även om Skogskyrkogården är det naturliga valet för många boende i södra Stockholm i samband med begravning kan en ceremonibyggnad i Strandkyrkogården möjliggöra en ökad attraktivitet till begravningsplatsen. Särskilt då det på Strandkyrkogården fortfarande finns plats för kistgravar, vilket annars är en brist på flera av stadens begravningsplatser.

Jämställdhet

Ceremonibyggnaden bidrar till förbättrad service för anhöriga och för begravningsbyråerna. Såväl vuxna som barn förväntas besöka

begravningsplatsen i samband med begravningar, högtider och andra sammankomster.

Trygghet

En flexibel användning av byggnaden kan locka nya besökare till Strandkyrkogården och resultera i att fler människor rör sig inom området, vilket kan skapa en ökad känsla av trygghet på platsen.

Trafik och mobilitet

Angöring och parkeringslösningar kommer att behöva utredas i det fortsatta planarbetet.

God offentlig miljö

Arkitektur och gestaltning

Planförslaget med ceremonibyggnaden kan bidra till en naturlig målpunkt i landskapet. Byggnaden ska ges en värdig framtoning med hög kvalitet i utförande och gestaltning.

Kulturliv, idrott och rekreation

Den nya ceremonibyggnaden föreslås även kunna fungera i andra sammanhang såsom för kulturaktiviteter, möten och seminarier. På så vis finns förutsättningar för att människor får ta del av kulturella aktiviteter även i Strandkyrkogården samt tillgång till de rekreativa miljöerna vid begravningsplatsen.

En klimatsmart och tålig stad

Grön och vattennära stad

Ceremonibyggnaden föreslås placeras i ett naturskönt läge intill en ekdunge och ett befintligt källflöde som fyller på en damm. Dammen fylls idag på med färskvatten samt tillförs dagvatten via ett stensatt dike. Diket ska ledas om för att runda planerad ceremonibyggnad men planeras i övrigt fungera som tidigare. Byggnaden föreslås integreras i landskapet med träfasad och sedumtak.

Läget har valts ur ett symboliskt perspektiv. Här finns en övergång mellan källflödet och dammen och sjöutsikt utöver Drevviken är möjlig. Anknytningen till vatten som förmedlare av livcykeln finns på platsen och kan visualiseras vidare ända in i ceremonirummet.

Hur dagvatten ska hanteras inom planområdet behöver utredas vidare i planarbetet.

Klimat, miljö, hälsa och säkerhet

I planarbetet kommer föreslagna åtgärder för att minska översvämningsrisken i planområdet att säkerställas. Även frågan om

miljökvalitetsnormer för ytvatten kommer att utredas i dagvattenutredningen.

Teknisk försörjning

Området är sedan tidigare anslutet till befintlig teknisk försörjning.

Planprocess

Process

Planarbetet avses att bedrivas med standardförfarande. Nästa tillfälle som ärendet föreslås redovisas för stadsbyggnadsnämnden blir efter plansamrådet.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken att en miljöbedömning behöver göras. Underlag till undersökningen om betydande miljöpåverkan har inhämtats från Stadsmuseet, miljöförvaltningen och Storstockholms brandförsvär. Stadsmuseet påpekar vikten av att placering- och gestaltungsfrågor studeras noggrant i projektet. Miljöförvaltningen efterfrågar en översiktlig markmiljöundersökning i planområdet liksom en dagvattenutredning. Miljöförvaltningen konstaterar även att området ingår i ett kärnområde inom stadens gröna infrastruktur och föreslår en naturvärdesinventering.

Tidplan

Utifrån att erforderligt underlag för detaljplanens framtagande levereras enligt uppsatt projekttidplan samt att inga nya, oförutsedda omständigheter blir kända eller tillkommer under planprocessen förväntas följande tidplan:

Start-PM	Augusti 2020
Samråd	Januari-Februari 2021
Granskning	Juni-Juli 2021
Antagande	November 2021

Planavtal

Planavtal har tecknats med Kyrkogårdsförvaltningen för att täcka kontorets kostnader i samband med upprättande av detaljplanen.

STADSBYGGNADSKONTORETS SAMMANVÄGDA STÄLLNINGSTAGANDE

Stadsbyggnadskontoret bedömer att det är lämpligt att ändra detaljplanen för att möjliggöra en ceremonibyggnad som bidrar till att utveckla Strandkyrkogården i Skrubba.

Byggnaden ska vara omsorgsfullt utförd med väl genomarbetade detaljer grundad i en gedigen platsanalys.

Gestaltning av landskap och byggnad, dagvatten, angöring, parkering och tillgänglighet behöver studeras i planprocessen.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att planarbete påbörjas.

SLUT